

Digteren der gik

Digte skal opleves, før de kan skrives, mente beatforfatterne Allen Ginsberg og Jack Kerouac. Danske Claus Høxbroe har taget filosofien til sig. Han vil gøre op med den elitære, navlebeskuende lyrik og overnatter hos danskere, der lukker ham ind i deres stuer. Magasinet mødte ham i Vestjylland.

Af Tommy Heisz

Foto Peter Hove Olesen

Pas på, den angriber!«.

Mens digtervennen Jesper Korndal i panik springer hasarderet hen over det nærmeste stødhegn, tager Claus Høxbroe det nogenlunde med ro. Den langskæggede digter bliver stående lige foran koen og stirrer den ind i øjnene. Som om han lydløst forsøger at tale den til besindighed. Men den er ikke indstillet på forhandling. Med en aggressiv dans markerer den, at byboerne skal pakke deres grej og fise af fra dens mark.

Et kulturclash af dimensioner udspiller sig denne lørdag eftermiddag i Vestjylland. Vi befinder os på en mark et par kilometer uden for landsbyen Outrup, lige nordvest for Varde. Billedet af storbypoeten Claus Høxbroe, der står og stirrer lige ind i øjnene på en ophidset sortbroget ko, rammer hele projektet 'Af vejen' ind. For Claus Høxbroe handler det om at udfordre sit eget syn på verden.

256 dage. Så længe har Claus Høxbroe levet som hjemløs, da vi møder ham. Det er nu ikke, fordi han er fattig, stofmisbruger eller det, der ligner. Hjemløsheden er selvvalgt i kunstens navn. Den skal få ham til at skrive bedre og mere vedkommende digte. Med sig har han kollegaen Jesper Korndal, der har valgt at blive boende i sin Nørrebro-lejlighed, men ellers er med hele vejen. De har fået ideen til projektet sammen, og på Myspace og Facebook søger de nye steder at bo. På den måde får de adgang til huse og lejligheder over hele landet. Som for eksempel denne weekend, hvor kunstneren Tina Henneberg slår dørene op til sit hjem i Outrup.

De to ankom hertil i aftes. Efter et par nætter i Odense kom de i går eftermiddag gående med strittende tommer ad Middelfartvej med retning mod Jylland, da de blev samlet op af en ung fyr, der hørte kristen rock for fuldt knald og var på vej til Esbjerg. Han sørgede endda for, at de to digtere fik et lift videre til Varde og dermed næsten hele vejen til Outrup - efter at han havde budt dem på gullasch og hjemmebagt brød. Fra Esbjerg til Varde kørte de med en minibus, der samlede frikirkegæster op.

Da 2008 begyndte , åbnede et helt nyt kapitel i Claus Høxbroes liv sig. Efter at have tømt sin lejlighed i Sydhavnen for alt og givet det meste af det til et sted for socialt udsatte, smækkede han døren og forberedte sig på en tilværelse som hjemløs digter. Ideen var - sammen med Jesper Korndal - at lave en bog, der skulle beskrive, hvordan danskerne lever, og hvad de drømmer om. Fortalt gennem digte.

»Når vi er ude at bo hos folk, får vi lov at opleve det hele indefra. Hvis man er turist et sted i Danmark, lukker man døren bag sig i sommerhuset, kører ned i Brugsen og handler, og så tager man tilbage igen og griller. Vi træder ind i lokalbefolkningens hverdag. Uanset om det er en pædagog, en landmand eller en præst, får vi lov at høre om deres liv og ser deres sted at opleve verden fra«, fortæller Claus Høxbroe.

'Af vejen'-projektet har ført ham til Gedser, hvor han boede hos den lokale præst. Det har ført ham til Nørre Alslev på Falster, hvor han sad og grillede hos et ældre ægtepar i et nybygget, arkitekttegnet hus, hvor hækken endnu ikke var vokset helt op. Og det har ført ham til Ishøj, hvor han fandt ud af, at det sagtens kan være ren lykke at bo i det, de fleste andre på forhånd har stemplet som ussel slum uden selv at lægge vejen forbi.

»Det sjove er jo, at alt er altid rigtigt for dem, man besøger. Så kan man komme med alle de fordomme, man vil. Og man har altid et nyt syn på det, når man tager derfra. Selv når jeg har boet hos folk i København i områder, hvor jeg er vant til at færdes, kommer jeg derfra med noget nyt. Bare det at opleve København fra deres vindue og set gennem deres optik, det flytter noget«, siger han.

Tina Henneberg, som Claus Høxbroe og Jesper Korndal bor hos i Outrup, er kunstmaler. Eller udtryksmager, hvis man skal bruge hendes egen betegnelse. For hun laver meget andet end lige at male billeder på lærreder. Hun har læst om projektet på Claus Høxbroes Facebook-side, og det tog hende ikke lang tid at kaste en invitation i digternes retning. I hendes kombinerede dagligstue og værksted sover Claus Høxbroe og Jesper Korndal på sofa og madras. Men når de rejser rundt i landet, er det ikke kun for at sidde hjemme hos andre og skrive digte. De vil ud i lokalområdet og møde mennesker. Derfor har Tina Henneberg planlagt at vise dem sin fars gård lige uden for landsbyen.

Storbycowboyen Claus Høxbroe slentrer ned ad hovedgaden i byen, der med sine 1.000 sjæle mest er kendt for sit røgeri, et succesfuldt speedwayhold og en golfbane. En gang i timen tøffer Nørre Nebel-grisen forbi som en livgivende åre, der forbinder Outrup med de større byer Varde og Nørre Nebel. 'Outrup - en aktiv by i vest' står der på byskiltet. Alt afhænger af øjnene, der ser, konstaterer Claus Høxbroe tørt.

Hvis der var en saloon i den her by, er det ikke sikkert, at han ville klare den igennem natten. De lokale kaster skeptiske blikke på den langskæggede og hans slæng. Men hver gang han kommer tæt på en af dem, snakker han løs, og det virker tydeligvis afvæbnende. Dem, han møder, bliver pludselig interesserede i at høre mere om projektet.

Vi bevæger os uden for byen og nærmer os gården, hvor Tina Hennebergs far, der har rundet de 80 år, fortsat holder hjulene kørende. En lav sensommersol forstærker de gule

og grønne farver, der ellers er ved at blegne og takke af for sæsonen. Høsten er for længst kørt i hus, og små stubbe stikker op på markerne som skarptslebne tænder. En musvåge svæver over marken og spejder efter et bytte. Står helt stille i luften i nogle sekunder, og så dykker den. Forbier.

Det er ved mergelgraven, de hidsige køer opsøger os. Claus Høxbroe havde ellers sweet-talket dem og givet dem saftigt græs, før vi forcerede indhegningen. Der går panik i storbyfolkene, da køerne kommer for tæt på, struttende af besidderisk attitude. Først forsøger de at gemme sig bag de afpillede, halvvisne træer, der spøgelsesagtigt står langs kanten af mergelgraven. Men til sidst må selv Claus Høxbroe droppe sine indbildte Crocodile Dundee-evner og stikke af under hegnet i en fart.

At en digter tager ud for at mærke det hele på egen krop, før han skriver om det, er set før. William S. Burroughs, Allen Ginsberg og Jack Kerouac revolutionerede digtningen med den fremgangsmåde i 1950'ernes USA. Deres stil blev kendt som 'beat'. Særligt Jack Kerouacs 'On the Road' (1951), hvor makkerparret Sal Paradise og Dean Moriarty rejste rundt på må og få i USA som vagabonder og boede hos de særeste typer, står som en milepæl i datidens amerikanske litteratur. Beatforfatterne kom til at danne skole for en helt ny måde at skrive digte på, og deres metoder og skrivestil blev senere en stærk inspirationskilde for den danske digter Dan Turèll.

Claus Høxbroe vedkender sig sine inspirationskilder. Men han vil ikke høre tale om, at han forsøger at koge suppe på en gammel høne.

»Jeg kan godt lide de klassiske amerikanske beatforfattere, men det her er ikke en eller anden tom hyldelse til dem. Jeg har bare fundet ud af, at den her metode - at cutte båndene til de ting, der spilder min tid, når jeg har en fast bolig - det virker for mig. Det gør mig til en bedre digter, og det giver mig samtidig en hel masse som menneske. Så man kan sige, at jeg bruger samme metode, som de gjorde, men det er der også en hel masse digtere, der har gjort i de mellemliggende år. Og det er jo nok, fordi den virker«.

Claus Høxbroe nedfælder ikke kun ord på papir. Han er også performer. Alene i 2008 har han omkring 200 spillejob, blandt andet med sit faste band, 1. Th. Det er med til at gøre det til en ekstra udfordring for ham ikke at have noget sted at bo. Da han forlod sin faste bopæl, handlede det ikke bare om at finde sig en god bænk, hvor han kunne begynde at drikke guldøl og styre mod langsomt forfald. Han skal stadig have hverdagen til at fungere og hele tiden sikre sig en overnatning, der gør det muligt for ham at nå frem til det næste sted, hvor han skal optræde. Derfor er vagabondtilværelsen heller ikke nær så gennemført som den, man så hos de velkendte beatforfattere.

»Det er klart, at jeg ikke har den der ubegrænsede frihed, hvor jeg bare kan vade ud ad en landevej og se, hvor jeg ender, for jeg har nogle forpligtelser. Men det har nu heller aldrig været mit ønske at kappe alle bånd. Jeg ville bare gerne frigøre mig for nogle af de ting, jeg oplevede som en begrænsning i mit liv«, siger Claus Høxbroe, der med sig rundt i landet blot har en taske med en smule tøj, en sovepose og de digtsamlinger og cd'er, han sælger, hvor han kommer frem.

Han bruger ikke meget energi på at gå rundt og fortælle om verden, at han lever som hjemløs. Hvis man altså ser bort fra hans profiler på nettet, hvor han skilter med det for at finde steder at sove. Ellers må man spørge ind til det for at få noget at vide.

»Jeg gider ikke, at det skal handle om, hvor svært det er at klare sig som hjemløs, for så vildt er det altså heller ikke, det jeg har gjort. Det er ikke mit projekt, at jeg kun må sove under skumle broer med ild i en tønde ved siden af mig. Jeg bruger det som et værktøj til at åbne nye døre i lyrikken, og det er det, der er interessant«, siger han og tilføjer, at han kun få gange har overnattet hos venner og bekendte.

Før dette projekt har Claus Høxbroe været kendt som en inkarneret storbydigter. Hans tidligere samlinger har koncentreret sig om København, primært Vesterbro, masser af bodegibesøg, og han har været omgivet af narkomaner og prostituerede. Netop derfor er det en ekstra stor omvæltning for ham at begive sig ud i landet på denne måde.

»Lyrik er ofte noget meget fremmedgjort noget, hvor digteren sidder på sin piedestal oppe på et loftsværelse, hvorfra han betragter verden gennem sin fedtede rude. Jeg kan godt lide, at vi rykker ind og ser hinanden i øjnene. Det bliver mere ægte. Jeg kunne godt sidde i min lejlighed i København og forestille mig, hvordan de pløjer marken i Jylland, og så ellers skrive noget om det. Men det vil altid kun blive min forestilling. Nu kommer jeg tæt på, kan se de små detaljer og spørge ind til dem«.

De mange besøg hos forskellige danskere har vist Claus Høxbroe, at det kræver et stort personligt engagement, hvis man skal lære folk ordentligt at kende, hvilket er nødvendigt, når man sætter sig for at beskrive deres verden:

»Det ville være så nemt at leje et sommerhus et sted heromkring og så sætte sig til at pege fingre ad folk og grine ad dem. Det kunne jeg godt skrive nogle digte om, men det ville bare ikke blive særlig interessant. Selvfølgelig kommer jeg til at beskrive Outrup på en anden måde, end Tina, som bor her, ville gøre. For jeg er jo storbyboer, og jeg oplever det, som jeg gør. Men jeg har brugt tid på at få øjenkontakt og sætte mig ind i, hvordan det er her, så jeg kan beskrive det med respekt«.

Selv efter en øl og op til flere smøger er Claus Høxbroe stadig oppe at køre over det dramatiske møde med koen, da han nogle timer senere sidder ved spisebordet i Tina Hennebergs kombinerede dagligstue og atelier.

»Folk er bange for terror, vold og krig. Men den sande trussel, den oplever man sgu herude på markerne!«.

Det er først på aftenen. De to digtere har lige hentet flere øl på Shell-tanken, hvor en flok af byens teenagere allerede stod samlet omkring en topgejlet bil med alufælge og vrikkede hofter til unga-bunga-rytmer. Duften af karrysuppen, der simrer på komfuret i køkkenet, er så småt ved at sive herind, og på bordet lister den sorte kattekilling rundt på jagt efter spændende godbidder. I baggrunden jazzes Miles Davis sig igennem 'Kind of Blue'. Claus Høxbroe sidder og fordøjer dagens indtryk ved at genfortælle dem som

røverhistorier, der bliver vildere for hver gang. Imens tager Jesper Korndal noter til det, der skal blive hans næste digt i 'Rejsebogen'. Det er indtil videre arbejdstitlen på det værk, der bliver det kreative output af årets oplevelser. Om få måneder - når 2008 bliver til 2009 - er projektet og dermed også Claus Høxbroes status som hjemløs forbi. Det er med blandede følelser, at han går den tid i møde.

»Altså, det bliver da rart nok med et fast sted at sove, men jeg føler også, at jeg mister noget igen. Jeg går ikke og glæder mig til at skulle ud og investere i 12 ens tallerkner. Ingen tvivl om, at det har været hårdt at leve på den her måde, men hver gang noget har været rigtig surt, har jeg vidst, at jeg kunne bruge det til noget. Jeg kunne skrive om det. Hvis jeg bare skulle op for at arbejde som flaskedreng i Fakta, havde jeg ikke kunnet holde det ud«. m@pol.dk

Læs mere om Claus Høxbroe på hjemmesiden www.beatnix.dk og mere om projekt 'Af vejen' på www.myspace.com/afvejen.

Artiklen blev bragt i Politikens søndagstillæg Magasinet d. 5/11 2008.